

Suverænt?

Quentin Skinner og Hent Kalmo (red.): Sovereignty in Fragments: The Past, Present and Future of a Contested Concept, Cambridge University Press, 2010, 280 sider, 90 USD.

Suverænitet er, som det måske altid har været, et centralt begreb i den politiske tænkning. Suverænitet har dog også (måske altid) været et ubestemmeligt, svært definerbart og omdiskuteret begreb og denne diskussion er i nyere tid blusset op med fænomener som EU, FN, multinationale firmaer, klimaproblemer, international kriminalitet osv., der på mange måder udfordrer vores forståelse af den statslige suverænitet. Suverænitet er altså (og har nok altid været), som denne bogs titel, samt Quentin Skinner og Hent Kalmos introduktion, gør opmærksom på, et *contested concept*. Altså et begreb uden nogen fast betydning, men som ikke desto mindre er, og har været, helt essentielt for legitimeringen og forståelsen af den politiske orden, og som derfor også er omstridt fordi der altid er blevet kæmpet om hvilke betydninger, der skal lægges i det. Det er så dette – suverænitet som et *contested concept* – der skal undersøges. Både historisk og aktuelt og fra flere forskellige discipliner og tilgange. Og

det er som sådan en rigtig fin ambition om fra flere sider og tilgange at belyse dette i høj grad omstridte og centrale begreb. Et begreb der på mange måder fungerer som det Stephen D. Krasner i sit bidrag (og i sin bog fra 1999 af samme navn) benævner *organized hypocrisy* (organiseret hykleri). Med det hentyder han til hvordan der ikke nødvendigvis er, eller har været, overensstemmelse mellem de erklærede principper for suverænitet og så hvordan det internationale suverænstatslige system så rent faktisk fungerer. Altså at der er langt fra dets erklærede principper til praksis. På trods af dette, eller måske netop derfor, har dette organiserede hykleri og suverænitet som et *essentially contested concept*, vist sig at være bæredygtigt.

Spørgsmålet er så om antologiens fine ambition indfries af bidragene. Og her bliver svaret meget tvetydigt. Med en floskel, som understreger antologiens (som genre) essentielle problem, så er nogle bidrag bedre end andre. Det er der ikke så meget at gøre ved. Straks mere problematisk bliver det når man spørger til, om de så i det mindste forsøger at svare på det samme spørgsmål. Altså at afdække begrebet suverænitet som *contested concept* gennem en masse forskellige tilgange. Og her bliver svaret nej. Det er uden tvivl en dygtig samling

af repræsentanter indenfor suverænitetsforskningen, som Karmo og Skinner har samlet til at skrive i deres antologi. Her kan f.eks. nævnes Stephen Krasner, Michael Troper, Neil McCormick, Denis Baranger, Jens Bartelson, Martti Koskeniemi og Antonio Negri (som falder lidt udenfor de andre bidragsydere). Og det er selvfølgelig fint at have så mange 'store' navne samlet, men det udgør også en del af bogens problem *som* antologi. For at en antologi skal være vellykket kræver det, at den er en del af et samlet projekt og at alle forsøger at forholde sig til nogle af de samme spørgsmål. Og det virker ikke som om de har gjort det her. Man sidder tilbage med en mistanke om, at bidragsyderne har skrevet en kort artikel om det de arbejder med og det de har lavet deres teorier om. Hvilket sådan set er fint og giver et udsnit af hvad en række dygtige folk laver angående suverænitet. Men de forsøger ikke samlet set at besvare det samme spørgsmål. Så skal man i hvert fald læse den meget venligt. Så man sidder som læser lidt tilbage med spørgsmålet "hvad ville den her bog *egentlig* fortælle mig?", netop fordi der ikke virker til at være den store overensstemmelse mellem bogens erklærede formål i introduktionen (samt titlen) og så det, der rent faktisk er i bidragene.

Så hvis denne anmeldelse virker som om den ikke rigtig ved hvad den skal synes om bogen, så afspejler det faktisk meget godt, hvordan anmelderen har det med den. For ambitionen er god, man har samlet en række gode folk, der skriver nogle fine bidrag indenfor en række tilgange. Så hvis man vil have en intro til en masse forskellige bidrag og tilgange til hvordan der bliver forsket i suverænitet i dag, så er det måske et meget godt sted at starte. På den anden side så virker det som om bogen i denne henseende sætter sig lidt mellem to stole. For det er ikke en intro i den forstand. Man skal gerne have lidt kendskab til diskussionerne for at gå i gang og derfor vil det nok ikke være den mest optimale introduktion, hvorfor det er tvivlsomt hvor meget man får ud af den hvis man ikke ved noget om emnet på forhånd. På den anden side er det også tvivlsomt hvor meget man får ud af den, hvis man allerede er inde i emnet. For så bydes der på korte artikler og udsnit af problemstillinger og diskussioner, som man nok på en eller anden måde har stiftet bekendtskab med.

Så igen: Anmelderens ambivalens må skinne igennem anmeldelsen. Desværre er det ikke suverænitetsbegrebets inhærente ambivalens, der skinner igennem bogen.

Matthias Hein Jensen